

Силабус навчальної дисципліни ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ

Освітня програма: Туризм
(мова навчання – українська)
Першого (бакалаврського) рівня
Спеціальність: ІЗ Туризм та рекреація
Рік навчання: 1
Семестр: 1

Структурний підрозділ	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи Природничо-економічний факультет
Викладач:	 <p>Прізвище, ім'я, по батькові викладача: Опря Богдана Олексіївна Науковий ступінь: кандидат історичних наук Посада: доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Профайл викладача: https://kafturyzmu.kpnu.edu.ua/opria-b-o/ E-mail: oprya@kpnu.edu.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6751-1030 Робоче місце: ауд. 110 (кафедра туризму та готельно-ресторанної справи), навчальний корпус № 9, вул. П. Скоропадського, 52</p>
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=2254
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/</p> <p>Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view</p>

	<p>Неформальна та/або інформальна освіта. Визнання КІНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view</p>
Що будемо вивчати?	<p>Предметом навчальної дисципліни «Історія туризму» є вивчення розвитку туризму як соціального, культурного та економічного явища в різні історичні періоди. Дисципліна охоплює еволюцію форм подорожей, зміну мотивації туристів, виникнення та розвиток туристичної інфраструктури, а також роль ключових історичних подій, технологій і суспільних змін, що вплинули на становлення сучасної туристичної індустрії. Вона досліджує як національні, так і глобальні аспекти історії туризму, формуючи у студентів цілісне уявлення про його розвиток від стародавніх часів до сьогодення.</p>
Чому це треба вивчати?	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія туризму» полягає в тому, щоб сформувані у студентів розуміння еволюції туризму як соціально-економічного явища та галузі, проаналізувати його розвиток у різних історичних епохах, вивчити ключові події, постаті та фактори, що вплинули на формування сучасної туристичної індустрії. Вивчення цієї дисципліни має допомогти студентам усвідомити взаємозв'язок історичних процесів із сучасними тенденціями у сфері туризму, а також зрозуміти перспективи його подальшого розвитку.</p>
Яких результатів можна досягнути?	<p>ПРН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПРН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.</p> <p>ПРН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.</p>
Як можна використати набуті знання та вміння?	<p>Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>СК 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, вміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.</p> <p>СК 28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.</p>

Зміст дисципліни	Мандрівництво в античні часи. Подорожі в епоху середньовіччя Епоха великих географічних відкриттів та їх значення в історії мандрівництва. Туризм в новий час. Міжнародний туризм в хіх – першій половині хх століття. Особливості розвитку туризму в Україні.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель, кейс-метод тощо).
Інформаційне забезпечення	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Устименко Л.М., Афанасьєв І.Ю. Історія туризму. Київ: Алерта, 2023. 378 с. 2. Лиман С.І., Парфіненко А.Ю., Посохов І.С. Історія туризму. Київ: Алерта, 2023. 372 с. 3. Опря Б. О. Історія туризму. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 151 с. URL: http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/8439/Opria-B-Istoriia-turyzmu-2024.pdf?sequence=1&isAllowed=y 4. Історія туризму. Чернівці: Чернівець. Нац. Ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 200 с. 5. Паньків Н. Історія туризму. Київ: Магнолія 2006, 2025. 153 с. 6. Smith, J.R., & Cooper, A.L. A History of Tourism: From Ancient Travels to Modern Journeys. London: Global Insights Publishing, 2024. 392 p. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опря І. А., Опря Б. О. Естетика Сходу у флорентійському Ренесансі: уявлення про екзотичне як туристичний чинник. Вісник науки та освіти. 2025. №4 (34). С.2044-2056. URL: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4(34)-2044-2056 2. Опря Б. О. Історичні аспекти розвитку індустрії гостинності. Україна в світових глобалізаційних процесах. Культура, економіка, суспільство: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 22-23 березня 2023 р. Київ: Вид-во КНУКіМ, 2023. Ч. 3. С. 120-124. 3. Opria I., Opria B. Tourist resources and problems of their use (example Kamianets-Podilskyi, Ukraine). Географія та туризм: науковий журнал / ред. кол.: Запотоцький С. П. (гол. ред.) та ін. Київ: Альфа-ПІК, 2021. Вип. 62. С. 26-32. 4. Опря І. А., Опря Б. О., Буторіна В. Б. На шляху до нової людини: туристичне дозвілля в Третньому рейху і моделювання ідеального громадянина. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. №9 (39). С. 979-991. URL: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-979-990 5. Butler, R.W., (1980). The concept of a tourism area cycle of evolution: Implications for management of resources. Canadian Geographer, 24(1): 5-12. 6. Бойко З. В., Горожагкіна Н. А., Грушка В. В. Тенденції розвитку туризму в Україні в умовах воєнного часу. Економіка та суспільство. 2024. №59. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-7 7. Вечерський В. В. Культурна спадщина України. 2022. URL: https://vue.gov.ua/%D0%9A%. 8. Савченко О. Історична перспектива використання минулого для вивчення сучасного ведення бізнесу. Економіка та суспільство. 2021. №28. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-17 9. Заячук О., Брик С. Історія туризму. Чернівці: Чернівець. Нац. ун-т ім. Юрія Федьковича: Рута, 2022. 199 с.

	<p>10. Stoika A. V., Horiunova K. A. (2024) Turopereitynh [Tour Operating]. Kyiv: MDU. 182 p. URL: http://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6046</p> <p>11. Чистий дохід українських туристичних компаній зріс на третину у першому півріччі 2024 року. Дяі. Бізнес. 2024. URL: https://business.dii.gov.ua/news/chystyi-dokhid-ukrainskykh-turystychnykh-kompanii-zris-na-tretynu-u-pershomu-pivrichchi-2024-roku-doslidzhennia-youcontrol</p> <p>12. Морозова Х. Біполярна історія. Київ: Віхола, 2024. 248 с.</p> <p>13. Семянчук П. Історія та географія туристично-рекреаційних подорожей і курортної справи у стародавньому світі. Економіка та суспільство. 2022. №44. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-57</p> <p>14. Савченко О. Історія розвитку туризму і його вплив на глобалізаційні процеси. Економіка та суспільство. 2021. №27. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-18</p> <p>15. Царук В. В. Еволюція системи публічного управління сферою туризму в Україні. Теорія та історія державного управління. 2024. №33 (74). URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/1_2024/10.pdf</p> <p>16. Іванюк П. Жива історія у контексті сталого туризму та збереження культурної спадщини. Економіка та суспільство. 2025. №75. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-79</p> <p>17. Соловій І.П., Адамовський О.М., Дубовіч І.А. Сталий туризм: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 50. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-79</p> <p>18. Виговський Д. С. Тенденції та перспективи розвитку туризму: Україна та світ. Економіка. 2024. №86. URL: https://bses.in.ua/journals/2024/86_2024/4.pdf</p> <p>19. Карпенко Ю. В., Логвин М. М., Тараненко О. О., Логвин Д. М., Луценко О. І. Стан розвитку туризму в умовах війни та повоєнне відновлення. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2023. №2 (108). URL: https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-2-8</p> <p>20. Tourism. Mobility and transport. URL: https://transport.ec.europa.eu/tourism_en</p>
<p>Обсяг дисципліни: види занять та години</p>	<p>Лекційні заняття: 24 год. Практичні заняття: 24 год. Самостійна робота: 72 год.</p>
<p>Система оцінювання результатів навчання</p>	<p>Система контролю знань включає в себе поточний та підсумковий контроль знань здобувачів. Зазначені форми контролю організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання їхніх знань. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення творчих робіт, умінь самостійно опрацювати теоретичний та практичний матеріал, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація). Об'єктами поточного контролю знань здобувача вищої освіти є: – систематичність та активність роботи протягом семестру; – виконання завдань для самостійного опрацювання; – виконання завдань модульного контролю. Видом підсумкового контролю навчальної дисципліни є залік.</p>

	Розподіл балів, що присвоюються студентам за результатами поточного і модульного контролю		
	Поточний і модульний контроль (100 балів)		Залік
	Змістовий модуль		
	Поточний контроль	МКР	Сам. робота
	40	40	20
Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів	<p>Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів на навчальних заняттях рівний 12. Початковий (понятійний): 1-3 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів. Відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні», мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти відповідь у підручнику, намагається аналізувати на основі володіння елементарними знаннями і навичками; робить спроби виконання завдань і дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Середній (репродуктивний): 4-6 балів – здобувач володіє початковими знаннями; орієнтується у поняттях і визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні у нього труднощі, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (проте з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Достатній (алгоритмічно дієвий): 7-9 балів – здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми; вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Високий (творчо-професійний): 10-12 балів – здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси; здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою,</p>		

самоосвітою; логічно та творчо викладає матеріал в усній і письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (тестові завдання). Основними критеріями оцінювання даного виду роботи є правильність відповідей на питання, рівень застосування набутих знань і вмій. Максимальна кількість балів за МКР – 40. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 24, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	40-36 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з Індустрії гостинності та управління сталим розвитком, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
«добре»	35-30 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	29-24 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.

«незадовільно»	23 і менше	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вмів логічно побудувати відповідь, обґрунтувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.
----------------	------------	---

Критерії оцінювання самостійної роботи

Робота оцінюється в 20 балів, якщо: результат виконання завдання самостійної роботи дає чітке розуміння того, що здобувач засвоїв відповідний теоретичний матеріал та набув належних практичних навик; при виконанні завдання простежується індивідуальний підхід та використання технік креативності; здобувачем надана аргументація власної думки; при виконанні завдання використана не тільки основна, але й додаткова література та інформаційні джерела.

Робота оцінюється в 19-16 бали, якщо: результат виконання завдання демонструє загальну засвоєність теоретичного матеріалу з боку здобувача та вміння у ньому орієнтуватися; чітка аргументація власної думки, використання основної та додаткової літератури при виконанні завдання; розкриття предмету дослідження не у повній мірі та наявність несуттєвих помилок при відповіді.

Робота оцінюється в 15-12 балів, якщо: результат виконання завдання демонструє недостатній рівень засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу; слабка аргументація власної точки зору; поверхнєве використання основної літератури; розкриття предмету дослідження не у повній мірі та наявність суттєвих помилок при відповіді. Робота оцінюється в 11-0 бали, якщо студент не володіє теоретичними знаннями не знає основних визначень та термінів.

Підсумкове оцінювання. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про організацію освітнього процесу КПНУ (зі змінами)» введеного в дію наказом від 03.07.2024 № 79-ОД.

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незараховано

	34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	
Підсумковий контроль	Залік		
Локація	Згідно з розкладом: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/		